

Marking Scheme.....2024 – Punjabi (004)
ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ/ਪੜਤਾਲ-ਯੋਜਨਾ : .....2024-ਪੰਜਾਬੀ (004)

ਜਮਾਤ : For all classes

ਕੋਡ ਨੰ. 037

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

ਉਪ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iv) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਹੀ ਹਨ।
- (v) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ।
- (vi) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਂਡ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (viii) ਹੈਂਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਗੇ।

(ix) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਲਾਹ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅੰਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ii) ਸ਼ੁੱਧ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (iv) ਸਪੈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਇਵਰਸਨ (ਵਿਸ਼ਾਂਤਰ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰੋ ।
- (v) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (vi) ਮੁੱਖ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੀਖਿਅਕ, ਮੁੱਖ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

ਜਮਾਤ-ਦਸਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਸੈਸ਼ਨ : 2023-24

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.	ਭਾਗ ਨੰ.	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ/ਉਪ ਭਾਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਪੂਰਨ ਅੰਕ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਸੰਕੇਤਕ ਨੁਕਤੇ
ਭਾਗ (ੳ)					
1.				5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(i)	ਰੁਚੀਆ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ।	1		
	(ii)	ਅਮੀਰੀ, ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ।	2		
	(iii)	ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ, ਡਰ, ਆਸ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਆਦਿ ਮਨ ਦੇ ਭਾਵ ਮਿੱਤਰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮਨ ਹਲਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ	2		
2.				4	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(i)	ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਪਿਚਕਾਰੀ, ਵਿਕਾਰੀ, ਕਲਾਕਾਰੀ, ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ	1		
	(ii)	ਪਰਮਾਤਮਾ, ਪਰਮਾਰਥ, ਪਰਮਹੰਸ, ਪਰਮਪਦ	1		
	(iii)	ਕੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹੈ?	1		
	(iv)	ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਹੈ।	1		
3.				4	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(i)	ਮੁਸਕਰਾਹਟ (ੳ)	1		
	(ii)	ਜਦੋਂ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕੁੱਬਾ (ੳ)	1		
	(iii)	ਚਾਰ (ੲ)	1		
	(iv)	ਕਰਤਾ ਕਾਰਕ (ੳ)	1		

4.				3	
		“ਹਾਏ! ਕਿੰਨੇ ਸੌਹਣੇ ਫੁੱਲ ਲੱਗੇ ਹਨ!” ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ।	3		ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਜਿਆਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
5.		ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੇ ਅਰਥ		2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਨਾ/ਬਹੁਤ ਦੁੱਖੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ	2		
	(ii)	ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਔਖਾ ਕੰਮ ਸਹੇੜ ਲੈਣਾ			
6.				2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਚੌਰ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ।	2		
7.		ਲੇਖ		5	ਸ਼ਬਦ-ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਘੱਟ/ਵਾਧੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਅੱਖੀ ਡਿੱਠਾ ਮੇਲਾ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਤੇ ਹਾਨੀਆ	5		
8.				5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ

		ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਇਕਾਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਰੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਅਰਜੀ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਜਰੂਰੀ ਕੰਮ ਦੀ ਅਰਜੀ	5		ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਵਰਤੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
ਭਾਗ (ਅ)					
9.		ਕਵੀ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ ਕਵਿਤਾ ਮਿਜ਼ਮਾਨੀ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਪੁਸਤਕ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2 ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2	1+2	3	ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਤੇ ਢੁੱਕਵਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
10.				5	
	(i)	ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ (ੳ)	1		ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਮਾਵਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ (ਅ)	1		
	(iii)	ਇਕੋਂ ਰੱਬੀ ਨੂਰ (ੳ)	1		
	(iv)	ਰੱਬ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਨ ਵਰਗਾ (ਅ)	1		
	(v)	ਸੂਰਜ ਦੇ (ੲ)	1		
11				5	
	(i)	ਰਾਹੁਲ ਨੇ	1		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ
	(ii)	ਟਾਂਗੇ ਦੀ	1		

	(iii)	ਲੱਤ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟ ਗਈ	1		ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iv)	ਟੋਪ ਫਲੋਰ 'ਤੇ	1		
	(v)	ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ	1		
12.		ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਉੱਤਰ		3	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਨਿੱਕੀ ਉਮਰ ਵਿਚ			
	(ii)	ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਚੀ ਹਾਹਾਕਾਰ ਤੋਂ ।	1		
	(iii)	ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ।	1		
	(iv)	ਰੋਮ ਦੀ	1		
	(v)	ਅੱਧਖਿੜੀ ਕਲੀ।	1		
13.				8	ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(i)	ਮਾਂ, ਬਾਪ, ਦਾਦੀ ਤੇ ਬਾਬਾ	2		
	(ii)	ਸਿਹਤ ਚੰਗੀ, ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਹੁੰਦੀ, ਜਲਦੀ ਸੌਣ ਤੇ ਜਲਦੀ ਉੱਠਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਅਰੋਗ	2		
	(iii)	ਜੀ-ਟਰਾਂਸ : ਇਹ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਰੋਮਨ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ।	2		
	(iv)	ਲੋਕ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਢੁੱਟੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ।	2		
14.				8	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਗਲਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦੇ
	(i)	ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਨਸੀਹਤ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਕਾਰਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਕੇ।	2		
	(ii)	ਜੇ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਦਾ ਕੰਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੇ ਤਾਂ	2		

		ਚੌਰ-ਉੱਚਕੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਉਣ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਰਾਜ ਭ੍ਰਸ਼ਟ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ।			ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	1958 ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਏਸੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦੌੜਾਕ ਅਬਦੁਲ ਖਾਲਿਦ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਮਗਰੋਂ।	2		
	(iv)	ਪਹਿਲਾ ਨਾਵਲ 'ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਲੀ' ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੇ ਬੌਰਸਟਲ ਜੇਲ੍ਹ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ, ਜਬਤ ਕਰ ਲਿਆ।	2		
15.		ਸਾਰ		6	
	(i)	ਮਨਮੁਖਿ ਅਗਿਆਨਤਾ-ਵਸ ਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਫੱਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉੱਧਰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚਲਕੇ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ	3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਮਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਰਹਿਮ, ਧਰਮ ਤੇ ਕਰਮ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨ	3		

		ਤੋੜਨਾ। ਦਸਵੰਦ ਕੱਢਣਾ, ਸਭ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਣਾ, ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਗਰੀਬ-ਗਰੀਬ ਦੀ ਰਾਖੀ ।			
	(ii)	ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਵਲ ਕਲਾ ਤੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਦਾਰਥਕ ਲੋਭਾਂ ਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਚਿੰਤਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕਲਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਈਏ। ਜਾਂ	3		
		ਲੇਖਕ ਨੇ ਭੀੜੀਆਂ, ਵਿੰਗ-ਵਲੋਲੇ ਖਾਂਦੀਆਂ ਉਚਾਣਾਂ ਵਲ ਰੜਦੀਆਂ ਪਥਰੀਲੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰ ਕੇ ਬਣਾਈ ਸੜਕਾਂ ਵੇਖੀਆਂ, ਡੱਬੇ ਵਰਗੇ ਲਕੜੀ ਦੇ ਘਰ, ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਚੌੜੇ ਰੁੱਖ, ਪਹਾੜੀ ਉੱਤੇ ਬਣੇ ਛੋਟੇ ਪਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ।	3		
16.				6	
	(i)	ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਉਪਰ ਭਿਆਨਕ, ਅਸਰ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਉਪਰ ਬੁਰਾ ਅਸਰ, ਵਿਹਲੜ, ਨਿਕੰਮੇ, ਲੜਾਈ, ਨਿਰਾਦਾਰ ਆਦਿ। ਜਾਂ	3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

		ਸਵੇਰਸਾਰ ਦੀ ਚਾਹ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਰੀਰ ਉੱਪਰ ਬੁਰਾ ਅਸਰ, ਅੱਖਾਂ ਧੁੰਦਲੀਆਂ ਤੇ ਉਦਾਸ, ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਰੁੱਖਾਪਨ ।			ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਸੰਘਣੇ ਤੇ ਉੱਚੇ ਦਿਓਦਾਰ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਘਿਰੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੱਧਰੀ ਢਲਾਨ, WHIM ਵਲੋਂ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਸਕੀਇੰਗ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੁਰਾਣੀ ਇਮਰਾਤ ਡਾਕ ਬੰਗਲਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿਮਾਚਲ ਸੈਰ, ਸਪਾਟਾ, ਮਹਿਕਮਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਪਰਬਤ ਆਰੋਹੀ ਸੰਸਥਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ। ਜਾਂ	3		
		G-lipika ਨਾਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਈ.ਮੇਲ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਰਾਵੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਸਤਲੁਜ ਫੌਂਟ ਟਾਈਮ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ।			
17.				6	
	(i)	ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਨੰਬਰ ਵਨ	3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ

		<p>ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਉਮੈਂਵਾਦੀ ਤੇ ਫੌਕੀ ਟੋਹਰ, ਨਸ਼ੇਬਾਜ਼ੀ, ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਗੱਡੀਆਂ-ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣਾ, ਧੀਆਂ ਮਾਰਨਾ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲ ਭੱਜਣਾ, ਕਰਜ਼ੇ ਚੁਕਣੇ, ਭਿਆਨਕ ਅਸਰ.... ਆਦਿ।</p> <p>ਜਾਂ</p>			<p>ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।</p>
		<p>ਚਾਹ ਤਿਆਗਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਤੇ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।</p>			
	(ii)	<p>ਹਉਮੈਂ ਜਦੋਂ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀ ਸਨਿਮਰ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਸਾਦ-ਮੁਰਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।</p> <p>ਜਾਂ</p>	3		
		<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ।</p>			